DIDAKTICKÉ UKOTVENÍ

DLOUHODOBÝ CÍL

- Žák zhodnotí, jak naplňování potřeb jedince, společnosti a přírodního prostředí v konkrétním místě napomáhá či zabraňuje udržitelnosti života na Zemi.
- Klíčové kompetence komunikační: Žák se vyjadřuje prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.

CÍL AKTIVITY

- Žáci rozpoznají ekosystémové služby rybničních krajin a roli rybníkářů.

OVĚŘITELNÉ VÝSTUPY

- Žák identifikuje ekosystémové služby rybničních krajin a popíše pozitivní i negativní vlivy rybničního chovu.
- Žák formuluje různé zájmy zúčastněných stran.
- Žák si argumentačně vyměňuje názory a nachází společný kompromis.

PŘÍLOHY

Interreg
Kofinanziert von der Europäischen Union
Spolufinancováno Evropskou unií
Sachsen – Tschechien | Česko – Sasko

Kdo zachrání rybníky? (role-play hra o budoucnost krajiny)

Autor aktivity: ***Vera Braun***

ANOTACE AKTIVITY

Rybniční soustava v okolí Černous představuje cenný biotop pro řadu rostlin a živočichů, ale zároveň slouží jako důležitá hospodářská oblast pro chov ryb. Udržení tohoto jedinečného sladkovodního ekosystému se neobejde bez aktivní péče, jelikož bez zásahu člověka by rybníky postupně zarůstaly a zanikaly. Příliš intenzivní hospodaření však může naopak ohrozit místní biodiverzitu i kvalitu vody. Cílem této aktivity je prozkoumat problematiku udržitelného přístupu. Žáci prostřednictvím hry v rolích diskutují o tom, zda by se mělo extenzivní rybníkářství více podporovat a za jakých podmínek.

DOSTUPNOST + MAPA

VSTUPY

Přenositelnost a využití aktivity:

Jakákoliv rybniční krajina

Potřebný čas: 1,5 hod.

Personální zajištění: 1 vyučující

Doporučená věkový skupina: 8.–9. ročník ZŠ, SŠ

Pomůcky: Kartičky s rolemi (viz Příloha 3), průvodce moderováním (viz Příloha 2), v případě potřeby doplňky ke kostýmu, průvodce scénářem (viz Příloha 1)

Širší kontext:

Doporučené vstupní znalosti a dovednosti žáků:

- Žádné

Před aktivitou:

- Informace o ekosystémových službách v rybničních krajinách a roli rybničního hospodářství; seznámení s těmito rolemi; případně exkurze do rybničních krajin

Po aktivitě:

- Výlet do rybniční krajiny

POSTUP BÁDÁNÍ / POSTUP

Aktivita začíná zhruba desetiminutovou evokací, během níž vyučující představí spojitost mezi rybniční krajinou a jejím managementem. Klade přitom důraz na ekologický význam těchto oblastí jakožto důležitých stanovišť pro biodiverzitu a na pozitivní i negativní dopady hospodaření na ekosystémové služby. Následně vyučující uvede samotnou hru na hrdiny, nastíní scénář (viz Příloha 1) a seznámí žáky s dostupnými rolemi (viz Příloha 3) i průběhem, přičemž vysvětlí i svou vlastní roli moderátora. Celou aktivitou prostupuje ústřední výzkumná otázka: „Mělo by se více podporovat extenzivní rybníkářství? Pokud ano, za jakých podmínek?"

Samotná hra na hrdiny je rozdělena do dvou fází. V první, zhruba dvacetiminutové přípravné části, si žáci vyberou role, které je zajímají, a rozdělí se do menších skupin. Vyučující podle potřeby dohlíží na rovnoměrné rozdělení rolí. Žáci se se zvolenou rolí podrobněji seznámí, rozvíjejí jako skupina argumenty k výzkumné otázce a zároveň promýšlejí možné kompromisní návrhy. Ve druhé fázi, která trvá přibližně čtyřicet minut, probíhá hlavní diskuze a hledání kompromisu. Učitel v roli moderátora otevírá debatu, zapojuje všechny účastníky a dbá na to, aby byly vyslyšeny všechny zájmy. Žáci prezentují své argumenty a kompromisní návrhy a diskutují o nich se spolužáky. Cílem je společně rozhodnout, zda a za jakých podmínek by měl rybníkářský průmysl přejít na extenzivní hospodaření. Tuto část učitel uzavírá shrnutím diskuze a uznáním rolí účastníků.

Po hře následuje přibližně desetiminutové vyhodnocení, kdy žáci reflektují klíčové poznatky o ekosystémových službách a managementu rybníků. Rozebírají, jaké různé zájmy jsou významné, v čem se objevily společné rysy a kde vyvstaly největší konflikty. Zhodnocují také způsob dosažení kompromisu a nakolik s ním jednotlivé role souhlasí. Posledních deset minut je věnováno reflexi samotného komunikačního procesu. Žáci sdílejí, jak se dokázali se svou rolí ztotožnit, jak diskuzi vnímali, zda se mohl každý vyjádřit a jak by se daly případné potíže řešit příště lépe.